Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатани вôльни вôдъ порта. Рукописи не звертають ся

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 239. Середа 23 жовтня (4 падолиста) 1891. Рôкъ I.

Господарка сербскихъ радикалôвъ.

Єсть то рѣчь загально звѣстна и неразъ выпрактикувана, що далеко лекше критикувати дѣланє другихъ, якъ самому дѣлати, а также вже неразъ оправдалась пословиця о тôй коровѣ, що богато ричитъ а мало дає молока. Все то оправдалось нинѣ на сербскихъ радикалахъ. Коли ще въ Сербіи господарила партія напреднякôвъ (поступовцѣ, партія бувшого президента міністрôвъ Ґарашанина), уживали сербскі радикалы всякихъ способôвъ, щобы ту партію повалити и взяти господарку державы въ свои руки. Не думаемо тутъ боронити напреднякôвъ; дались они своєю господаркою добре въ знаки сербскому народови и тому стрѣтила ихъ заслужена кара — щезли майже безъ слѣду и нинѣ розбиті такъ, що ледви чи коли знову зможуть прийти до власти. По напреднякахъ настали радикалы.

Здавалось бы, що по такъ завзятôй борбѣ, яка вела ся межи напредняками а радикалами, сей послѣдній хочь бы для удержаня доброи славы свого имени, зумѣють повести лѣпше дѣло народне и направлять лихій станъ господарки. Стало ся однакожь инакше. Треба признати, що радикалы взяли ся були зразу енерґично до роботы, одно лишь было въ тôмъ лихо, що они за богато робили шуму, за богато кричали, за богато давали голосно знати о собѣ а за мало займались реальною працею надъ пôднесенемъ народнои господарки. Въ політицѣ робили неразъ такій заколотъ, що здавало ся, що ось-ось готово ще въ Сербіи прийти до якои революціи, котра не позôстане безъ впливу и на сусѣдни державы, а на поли економичнôмъ вела ся мало що не та сама господарка, що и давнѣйше, зъ тою хиба змѣною, що менше було самоволѣ, менше надужитъ. Дôйшло остаточно до того, що въ буджетѣ державнôмъ не лишь не заведено такъ шумно заповѣданои рôвноваги, але ще и дефіцітъ збôльшивъ ся въ послѣдныхъ двохъ рокахъ до 15 міліонôвъ франкôвъ, що сталось теперь одною зъ головныхъ причинъ кризы въ сербскôмъ кабінетѣ.

Вже вôдъ кôлькохъ недѣль заповѣдано димісію сербского міністра фінансôвъ, до чого були причиною не лишь справы особисті, але также и лихій станъ фінансôвъ. Вуичь старавъ ся вже вôдъ довшого часу поправити фінансы и щобы разъ завести рôвновагу въ буджетѣ, домагавъ ся примусового стягання податкôвъ а также, щобы можна лекше затягнути позичку, котрои навѣть Россія не хотѣла дати, жадавъ, щобы ему вôльно було представити скупштинѣ правдивый станъ фінансôвъ. Его пôдпирали въ тôмъ жаданю также міністеръ просвѣты и вѣроисповѣданъ Николичь, та міністеръ справъ заграничныхъ Джорджевичь. Бôльшôсть міністрôвъ противилась однакожь тому жаданю Вуича, а то зъ легко понятныхъ причинъ, бо можна собѣ представити, яке бы то враженє зробило на народъ, колибъ радикальне міністерство наказало примусово стягати залягаючі податки, и колибъ скупштина довѣдалась о правдивôмъ станѣ фінансôвъ. Не помогла нѣчого Вуичеви помôчь міністра справъ заграничныхъ; ему не позôставало отже нѣчого, якъ лишь подати ся до димісіи. До сеи кризы приключилось и невдоволенє міністра просвѣты и вѣроисповѣданъ, выкликане именованемъ епископа въ Зайчарѣ. Мимоходомъ сказавши, справа ся стала була такъ дразливою, що димісію міністра просвѣты здержано лишь тымъ способомъ, що затвердженє именованя зайчарского епископа вôдложено ажь до часу скликаня скупштины. Дôйшло остаточно до того, що тайна криза въ сербскôмъ кабінетѣ, котра тягнула ся вже кôлька тыжднѣвъ, дôйшла нинѣ до конця. Димісію міністра фінансôвъ приняли реґенты а зъ симъ міністромъ сполучили ся также и міністеръ просвѣты та міністеръ будôвництва. Веденє міністерства фінансôвъ обнявъ провізорично президентъ міністрôвъ Пашичь. Зачувати однакожь, що на сей кризѣ не скôнчить ся, бо президентъ міністрôвъ, голова сербскихъ радикалôвъ, подасть ся также до димісіи. Сербскі радикалы зробили отже головну пробу, якъ то господарують въ державѣ. Ледви чи та проба вдоволить ихъ а тымъ бôльше сербскій народъ, котрый они обѣцювали вывести изъ всякои нужды та клопотôвъ.

Перегляд політичный.

Extrapost, котру уважають за пôвурядовый орґанъ, доносить, мовь-то зъ жерела польского, що въ справѣ децентралізаціи зелѣзниць державныхъ и ихъ орґанізаціи настала нова змѣна. Правительство хоче, абы реорґанізацію службы зелѣзничнои въ Галичинѣ не переводити окремо, але разомъ зъ реорґанізацією цѣлои сѣти зелѣзниць державныхъ. Въ наслѣдокъ протесту мѣста Кракова настала также змѣна въ опиніи Полякôвъ. Пôсля Extrapost жаданя Полякôвъ суть такі: Зô взглядôвъ стратеґично-політичныхъ мають бути утворені три дирекціи: у Львовѣ, въ Пере-

Въ зимову пору.

ЖОРЖА де НЕЙРБРІНЪ.

Они страшно мерзли въ своѣй комôрчинѣ пôдъ подомъ на шестôмъ поверсѣ, котра вже такъ близько була даху, що имъ ажь здавало ся, якъ колибъ той снѣгъ, що лежавъ на дахôвкахъ, спочивавъ таки на ихъ плечохъ. Чоловѣкъ вôдозвавъ ся:

— Чи не зôйти намъ, небого, хиба на долину?

На то вôдповѣла жѣнка, котра вôдъ старости и студени була до того за лѣнива:

— Та чого? Хиба намъ на улици лекше стане?

Але дѣдусь, що ще досыть бувъ жвавый, говоривъ дальше:

— Можна бы може бодай де на дворци зелѣзницѣ загрѣти ся, а може бы де пôдъ дверми якои реставраціи доставъ чоловѣкъ вôдъ якихъ милосердныхъ людей пару крейцарѣвъ. Ходѣмъ, спробуймо!

— Дай менѣ спокôй, я негодна, я голодна. Охъ кобы я ще сеи ночи могла умерти!

— Тобѣ также не мало забагаєсь. То не все заразъ готове лѣзе чоловѣкови въ руки: треба и самому о то постарати ся. Оно бы може въ самôмъ дѣлѣ ще найрозумнѣйше було. Але до того треба бодай якои печи та за чотири крейцарѣ вугля, а тыхъ у насъ дасть-Богъ!

— Не годить ся, чоловѣче, щобы ты лишь о тôмъ для себе думавъ. Ты ще жвавый. Правда, не такій, якъ давнѣйше, коли ты лупавъ камѣнє въ ломѣ; але коли потеплѣє, треба буде людей до замѣтаня улиць, трохи щастя, то и ты зможешь достати таку службу. Ще тобѣ стане силы замѣтати мѣтлою.

— Менѣ дуже студено, — нарѣкавъ чоловѣкъ, — тажь я майже голый; ось, подиви ся, голе тѣло видко Проклята та доля, що чоловѣкъ, коли ему вже сѣмдесять и два роки, коли цѣле свое житє мучивъ ся и гарувавъ, не може бодай спокôйно де въ кутику на соломѣ, якъ той песъ, житє закôнчити... Ходѣмъ, чуєшь, на долину; може намъ дехто що дасть, коли побачить нашу нужду, а тутъ загинемо таки безъ всякои помочи. Ну, стара, чуєшь, вставай та ходѣмъ.

— Иду, вже, иду, — казала бабуся гнѣвливо, — але то тобѣ кажу, що вже бôльше сюды не верну.

На дворѣ паде снѣгъ. Ожеледиця вкрыла тротоары; въ склепахъ за выставою горить ґазъ блѣдавымъ свѣтломъ. Студеный вѣтеръ сѣче въ лице, якъ колибъ тернемъ коловъ. Рѣдко де покаже ся на улици чоловѣкъ, загорненый такъ, що лишь очи ему видко. На повозахъ сидять на кôзлахъ вôзники въ кожухахъ и пôдганяють конѣ до скоршого бѣгу та стають де передъ брамою якого готелю або передъ якою реставрацією. Зъ повозôвъ выскакують паны, що живуть въ розкошахъ и, абы ихъ не завѣяло, бѣжать такъ скоро до середины, що тыхъ двоє бѣдныхъ людей не мають навѣть часу сказати имъ слова: „Змилуйтесь“.

Постоявши такъ якійсь часъ надармо, потягнула бабуся свого чоловѣка дальше; тяжкій острый кашель роздирає еи грудь; але она не стає, лишь тягне его дальше до мѣсця, котре добре знає...

Незадовго вырынає передъ ихъ очима изъ густои мраки чорна смуга рѣки, якъ колибъ якій величезный катафальокъ, обставленый по обохъ бокахъ высокими лѣхтарнями, що свѣтять ся ясно.

Чоловѣкъ зрозумѣвъ теперь, чого она его сюды завела; вôнъ почавъ вôдступати ся вôдъ берега, якъ той кôнь, що стає дуба, коли стане надъ берегомъ пропасти, и вôдозвавъ ся охриплымъ голосомъ:

— Нѣ, нѣ, то нѣ!

— Та чому нѣ? — спытала она обôймивши его руками, — хвилька, и все скôнчило ся. Тожь то бы мы добре спали сеи ночи, любчику!

— Менѣ страшно студено, — сказавъ вôнъ, ставляючи ѣй опôръ, и ажь дзвонивъ зубами.

Очи стали ему стовпомъ, бо его опану-

мышли и Кракові; установлене при ґенеральнôй дирекціи референта, обôзнаного зъ вôдносинами краевыми и додане ему потрѣбныхъ урядникôвъ, покликане чотирохъ делеґатôвъ галицкого Выдѣлу краевого до рады зелѣзничнои; утворене инспекторатôвъ зъ правами дирекціи руху, котрі бы однакъ, для одноцѣлости пôдлягали дирекціи львôвской. Extrapost додае, що тымъ жаданямъ міністерство вôйны не буде противити ся.

Въ найблизшôмъ часѣ зберуть ся старочески послы на конференцію, щобы остаточно порѣшити справу зложеня мандатôвъ соймовыхъ. За причину того подають чески дневники мѣжь иншими и се, що дръ Ріґеръ одержавъ вôдъ ґр. Таффого вôдмовну вôдповѣдь на жадане заведеня ческого языка у внутрѣшнôй службѣ яко урядового.

Петерсбурскі дневники заповѣдають, що правительство задумало обмежити число учениковъ, уродженыхъ въ краяхъ прибальтійскихъ, приниманыхъ въ Петерсбурзѣ до нѣмецкихъ заведень науковыхъ. До тыхъ школъ будуть принимати ся лишь дѣти тыхъ родичѣвъ, котрі стало проживають въ Петерсбурзѣ, або котрі посѣдають въ тôмъ мѣстѣ кревныхъ

Вѣсти про заказъ вывозу крôмъ жита ще и иншихъ продуктôвъ збôжевыхъ въ Россіи, вже оправдались. Сими днями оголошено указъ царскій, розширюючій заказъ вывозу за границѣ Россіи жита, выданый въ своѣмъ часѣ, — на всяке инше збôже, зъ выимкою пшеницѣ и бульбъ, якъ такожь на всякі продукты и переворы, выроблювані зъ пшеницѣ и бульбъ, якъ: мука, солодъ, ґрисъ, сыре тѣсто и печеный хлѣбъ. Заказъ обовязуе зъ другимъ днемъ по датѣ оголошеня указу въ дневнику законôвъ, а міністрови фінансôвъ поручено, абы змѣстъ заказу удѣливъ урядамъ мытовымъ телеґрафічно. Продукты, котрыхъ высилку розпочато передъ оголошенемъ указу, выняти на три днѣ зъ пôдъ того заказу, абы въ тôмъ часѣ могли ихъ вôдставити до граничныхъ коморъ.

Новинки.

— **Погорѣльцямъ въ Шманькôвцяхъ**, чортковского повѣту, дарувавъ Є. Вел. Цѣсарь 200 зр. запомоги а громадѣ Ятвяги, въ повѣтѣ рудецкôмъ, 100 зр. запомоги.

— **Цѣсарску санкцію** одержавъ законъ о вылученю кольоніи Унтерберґенъ вô звязи громады Пôдборецѣ и прилученю еи до звязку громады Вайнберґенъ.

— **Конкурсы**. Краевый Выдѣлъ розписуе конкурсъ: 1) на двѣ стіпендіи запису Ем. Торосевича по 125 зр. рôчно призначені для учениковъ школъ середныхъ и высшихъ; 2) одну зъ фундаціи бл. п. Антона Іосифа Спадвиньского рôчныхъ 180 зр., призначену для учениковъ середныхъ и высшихъ школъ католицкого вѣроисповѣданя безъ рôжницѣ обряду; 3) на одну евентуально бôльше стіпендій зъ фундаціи бл. п. княжнои Анны Острожской рôчныхъ 105 зр., призначені для учениковъ школъ середныхъ и высшихъ; 4) на одну стіпендію зъ фундаціи им. ґр. Аґенора Ґолуховского въ высотѣ 60 зр., утворену громадами бувшого повѣта Радимна а призначену для сынôвъ селяньскихъ, що укôнчивши одну зъ школъ народныхъ въ згаданôмъ повѣтѣ ходять до школъ ґімназіяльныхъ або высшихъ. Речинець до внешеня подань для всѣхъ стіпендій назначеный до 15 падолиста.

— **Огнѣ.** Дня 29 жовтня повставъ въ Зарѣчу коло Ярослава огонь въ домѣ одного селянина и слибы не скора та енерґічна помôчь, то могло було пôйти въ пôвъ села зъ дымомъ. — Дня 30 жовтня занялась стодола въ Бекерсдорфѣ коло Пôдгаєць, черезъ невадушеный недокурокъ папѣроса, котрый кинули були молотѣльники парубки. Охотнича сторожа огнева зъ Пôдгаєць прибула вчасъ, зльокалізувала огонь и уратувала часть збôжа зъ огню.

— **Затьмѣне мѣсяця.** Въ ночи зъ 15 на 16 падолиста припадае повне затьмѣне мѣсяця, котре можна буде у насъ видѣти.

— **Особливше щасте** мавъ онегди зарôбникъ, Михайло Палига, зъ Борокъ Янôвскихъ. Идучи пяный, упавъ на шинахъ зелѣзничнои дороги межи Бруховичами и Клепаровомъ и тамъ лежавъ. Надѣхавъ поѣздъ и Палига бувъ бы неохибно погибъ на мѣсци, слибъ машинистѣ, Иванови Чужикови, котрый провадивъ поѣздъ и спостерѣгъ на шинахъ якогось чоловѣка, не удало ся було задержати въ однôй хвили поѣздъ.

— **Знову выпадокъ зъ нафтою.** Термінаторъ коваля Н. въ Перемышли, замѣтаючи въ четверъ, дня 29 мин. мѣс., кузню, струтивъ лямпу, котра упала и стовкла ся. Въ однôй хвили наступивъ такожь выбухъ нафты а поломѣнь обняла на хлопцю одѣжь. Хочь огонь пригашено сейчасъ, всежь хлопець такъ попѣкъ ся, що слѣдуючого дня закôнчивъ жите въ страшныхъ мукахъ.

— **Особливше зъявище**, якого нѣхто зъ найстаршихъ людей не запамятавъ, мало мѣсце сими днями въ Хировѣ. Дня 27 м. м. вечеромъ були тамъ сильні блыскавицѣ зъ громами и уливнымъ дощомъ черезъ кôлька годинъ а вôдтакъ въ ночи упавъ грубый снѣгъ а надъ раномъ хопивъ здоровый морозъ.

— **Трôйняки.** Въ Стратинѣ повила дня 30 жовтня молода селянка, Гапдзя Бауловичова, наразъ трое дѣтей, всѣ три дѣвчины сильні и здорові, котрі розмѣрами и будовою тѣла зовсѣмъ не рôжнять ся вôдъ иншихъ дѣтей. Селянка є вже 4-ôй рôкъ замужна, а перекъ рокомъ повила була близнюки. На хрестинахъ одержали всѣ три дѣвчата памяткови имена: Вѣра, Надѣя, Любовъ.

— **Послѣдна просьба песика.** Сими днями, якъ подае польска ґазета Pogoń зъ Тарнова, зловивъ мѣскій убійпесъ неоплаченого песика, а коли властитель до трохъ днѣвъ не зголосивъ ся по него, вывѣвъ его убійпесъ зъ псарнѣ на мотузку, щобы выконати на бѣднôмъ звѣряти засудъ смерти. Догадалась видко бѣдна песина, о що тутъ ходить и коли стали на мѣсци смерти а убійпесъ пôднѣсъ въ гору свою страшну палку, песикъ пôднѣсъ до горы переднї лапочки и ставъ ними „просити“, абы дарувавъ ему жите. Зрозумѣвъ такожь и убійпесъ просьбу бѣднои нѣмины, а унятый жалемъ дарувавъ песикови жите и пустивъ его на волю. Однакъ песикъ оставъ при нѣмъ, почавъ ласити ся и лизати свому великодушному судьѣ ноги.

— **Убійство и самоубійство**. Въ Новоселици посперечились два селяне; Юрій Меланюкъ и Федь Ковальскій. Зъ суперечки прийшло и до бійки, а Меланюкъ, вхопивши пістолетъ, цѣльнымъ стрѣломъ положивъ своего противника трупомъ на мѣсци. Опамятавшись по хвили и побачивши, що тамтой не жие — побѣгъ до дому и тамъ повѣсивъ ся въ хатѣ.

— **Въ гробѣ въ домовинѣ за грôшми.** На православнôмъ кладовищи у Вильнѣ якісь злочинцѣ розкопали грôбъ померщого недавно полковника Сольняка и розбили домовину, шукаючи тамъ за грôшми. Зъ домовины выняли зъ пôдъ голови полковника подушку, подерли еи на куснѣ и покинули. Ходила-бо чутка, що Сольнякъ казавъ вложити собѣ всѣ грошѣ до трумны въ подушцѣ.

Всячина.

— **Історія лыжвы.** Скоро лишь потиснуть перші морозы и вода вкрые ся грубою верствою леду, то люба молодѣжь наша не може вже выдержати, щобы не выйти на совганку, або бодай по дорозѣ идучи до школы непосовгатись трошки де въ якôмъ ровѣ або на замерзлôй калабани. Давнѣйшими часами брали то молодѣжи дуже за зле, коли она совгалась; нинѣ вôйшло совгане не лишь въ загальный звычай, але стало навѣть найлюбѣйшою въ зимѣ розрывкою старыхъ и молодыхъ, ба уважаесь навѣть зô взглядôвъ плеканя здоровля за найлѣпшій спосôбъ уживаня руху на свѣжôмъ воздусѣ. Нинѣ нема мабуть вже, хочь бы лишь трохи якого бôльшого мѣста, въ котрôмъ бы въ зимѣ не вызначувано окремого мѣсця на совгане. По бôльшихъ мѣстахъ суть навѣть окремі товариства, котрыхъ задачею есть дбати въ зимѣ про совганку. Товариства ті вôднаймають часто ставки, або, ще лѣпше для

вала якась гадка, котра наразъ запаморочила его умъ, и вôнъ заедно повтарявъ:

— Нѣ, то нѣ, то нѣ... Охъ! — скрикнувъ вôнъ та розсмѣявъ ся охриплымъ голосомъ, котрый якось глухо роздавъ ся зъ его грудей. — Тожь то будемо нинѣ смѣяти ся, моя голубко! Будемо мати веселый похоронъ.

* * *

Морозъ такъ потисъ, що всю роботу при будовахъ треба було застановити, и такъ зроблено такожь на далекôмъ передмѣстю, коло дворця, коло котрого зъ одного боку стояли лѣтні домы. Мешканцѣ тыхъ домôвъ мусѣли на якійсь часъ зъ нихъ повиносити ся, бо черезъ роботу въ сусѣдствѣ не мали спокою. Домы ті позамыкані, але черезъ городы можна до нихъ дôстати ся.

Саме передъ пôвночею видко було, що коло одного зъ тыхъ домôвъ посувають ся якісь двѣ тѣни.

То були ті обое старенькі люде, они поступали дуже поволеньки, бо зъ голоду и холоду не могли вже нôгъ волочити за собою. Ажь наразъ заскрипѣли ворота, видко, що они мусѣли бути вже надпсовані, коли такъ легко подали ся за першимъ напоромъ; и знову зробило ся тихо на мягкôмъ коврѣ снѣговôмъ.

Нещасні опинили ся въ городѣ, а чоловѣкъ, котрый очевидно знавъ тутъ уходы, пустивъ ся до дому; за нимъ ишла его жѣнка и кашляла, що ажь заходила ся.

Теперь забренкотѣла шиба вôдъ розбитого вôкна.

Чоловѣкъ влѣзъ крôзь вôкно и за хвилю станувъ въ дверехъ на порозѣ, де вже чекала на него его жѣнка. Обое вôйшли до хаты и замкнули дверѣ за собою.

На помацки зайшли до кухнѣ, засвѣтили тамъ лямпу и стали розглядатись. Але не заглядали анѣ до коморы, де стояла всѣляка пожива, анѣ до пивницѣ, лишь насамперѣдъ пошукали дровъ.

Жѣнка набрала въ подерту спôдницю вугля, чоловѣкъ взявъ дровъ, абы ними вугле пôдпалити и зайшли до ѣдальнои комнаты та наложили тамъ цѣлѣсеньку пѣчь и запалили.

Отъ прецѣ разъ загрѣють ся.

Охъ, якимъ же миленькимъ тепломъ повѣяло за хвильку по комнатѣ! Она ажь розплакалась зъ радости, а вôнъ смѣявъ ся.

Присѣвши коло печѣ, до котрои попритулювались руками, почала бабуся говорити:

— Якъ же тутъ тепленько!

А дѣдусь ѣй на то:

— Шкода, що нема чого угризти, отъ тогди була бы и красна забава.

Она лишь зôтхнула.

— Ба, — говоривъ вôнъ дальше жартуючи, — хто спить, той попоѣвъ. Отъ сѣдай собѣ стара ось тутъ!

Вôнъ присунувъ до печи фотель, помôгъ ѣй сѣсти на нѣмъ выгôдно и зъ жалю поцѣлювавъ еи въ чоло.

Она усмѣхнулась и дрѣмаючи вже шепнула:

— Господи якъ же то добре!

— А що, не правда? — сказавъ вôнъ. — Мы тутъ розсѣли ся якъ міліонеры. Але и я приставлю собѣ фотель, таки тутъ коло твого, ты позволишь, стара, правда?

— Она вже якъ бы крôзь сонъ сказала:

— Такъ, такъ, тутъ близенько коло мене, знаешь, такъ, якъ то бувало....

— Якъ то бувало, коли мы ще були молоді, коли ще могли робити и коли, що дня було що попоѣсти. Якъ же то мы любили ся!

А бабуся ему на то:

— Теперь мы постарѣлись. Якъ же то скоро проминули ті добрі часы!... Якъ же менѣ хочесь ѣсти! — додала тихымъ голосомъ.

— То спи! — вôдповѣвъ вôнъ ѣй.

Але она все таки говорила:

— Та чи нема тутъ чого зъѣсти або напити ся?

— Алежь, голубко, тажь мы прецѣ не злодѣѣ!... Не пôддавай менѣ злои гадки. Тажь и я голоденъ.... Мôй Боже, ты оденъ знаешь, якій я голоденъ!

И вôнъ нахиливъ ся зъ отвертыми устами до печи, якъ колибъ хотѣвъ напити ся того тепла, що зъ неи выходило. Вôдтакъ задро-

езпечности, таки мѣсця поза мѣстомъ, котрî ожна легко напустити водою и де она рôвно мерзає, та устроюють тутъ въ день при музицѣ вечеромъ ще и при електричнôмъ освѣтленю овганку а часомъ и великй балѣ, на котрыхъ бирає ся и по кôлька сотъ людей, що такъ есело выкручують ся по леду на лыжвахъ зъ такою зручностію, що не разъ и страхъ ере дивити ся и чоловѣкъ не може надивуатись, якъ то можна такъ свобôдно, на вузенькôй стальцѣ пôдъ ногою, бѣгати по леду всѣякими выкрутасами.

Дивлячись на таку совганку приходить имоволѣ на гадку, хто то выдумавъ совгатись о леду, хто выдумавъ лыжвы, при помочи отрыхъ можна бѣгчи якъ стрѣла скоро по еду? Исторія не подає намъ имени того, то выдумавъ лыжву; здаєсь, що на выдуане того приладу зимовои забавы складалось огато людей а вже певно, що то не мусѣли ути люде старй, що выдумали совгане, бо до ого потреба молодечои охоты и вытревалости. ладкій лѣдъ, на котрôмъ чоловѣкъ не хотячи овгаєсь, мôгъ легко пôддати гадку, щобы на ѣмъ совгатись; але подумаймо собѣ, що хтось мысно ще пôдкладає пôдъ ногу якійсь такій редметъ, при помочи котрого може ще тымъ екше и скорше посовгнутись, то певно прийдемо до переконаня, що то не буде чоловѣкъ тарый; бо щобы упасти разъ и другій, та це заєдно робити дальшу пробу, на то треба хиба лишь чоловѣка молодого, котрого не ôдстрашить неудача, получена неразъ и зъ немалымъ болемъ.

Вернѣмъ ся кôлька сотъ лѣтъ взадъ и послухаймо, якъ жалуєсь оденъ анґлійскій лѣтописець на безбожнôсть молодежи. Вôнъ каже: „Молодѣжь стала теперь такъ безбожною и зухвалою, що лѣтомъ збираєсь на публичнй мѣсця и тамъ бѣгає противъ себе або бе ся, а зимою иде на лѣдъ. Она привязує собѣ кôстки пôдъ ноги, бере въ руки жердки и такъ ѣздить та уганяє по леду зъ великимъ крикомъ и нема зимы, въ котрôй бы оденъ або другій не поломивъ собѣ костей“.

Изъ сихъ слôвъ лѣтописця выходить ясно, що першимъ взôрцемъ лыжвы була кôстка. На доказъ того не треба бы сягати ажь до Анґліи, бо нашй сѣльскй дѣти ще и нинѣ привязують собѣ пôдъ ноги кôстки и попыхаючись палицею, въ котрôй на долѣшнôмъ кôнци забитый цвякъ, совгають ся тымъ способомъ по леду. Ще бôльше утверджують насъ въ тôмъ переконаню антропольоґічнй музеѣ, въ котрыхъ знаходять ся такй кôстки, до совганя зъ дуже давныхъ, историчныхъ и передъ-историчныхъ часôвъ; въ музеяхъ тыхъ суть кôстки, що походять ще зъ тыхъ часôвъ, коли люде жили на водахъ и ставили тамъ собѣ домы на паляхъ (часы пальовыхъ будôвель). Видъ и величина тыхъ костей суть майже однаковй. Суть то звычайно кости зъ коней, 20 до 25 центіметрôвъ довгй, 2 центіметры высокй а 3 центіметры широкй. Декотрй зъ нихъ суть дуже гладкй зъ пôдъ споду, якъ скло, а декотрй перетертй ажь до шпiку. Въ берлиньскôмъ музею єсть одна така кôсть, ще єсть зъ пôдъ споду лишь на 1 центiм. широка, видко отже, що умысно вже такъ значно звужена. Въ кôсткахъ зъ пôзнѣйшихъ часôвъ суть вже пороблений дѣрки, зъ долины въ гору, звычайно двѣ зъ переду а одна зъ заду, при помочи котрыхъ тй кôстки привязували ся до ноги. Хочь кôстки зъ коня можуть бути дуже великй, то однакожь тй кôстки до совганя суть такъ малй, що могли ихъ уживати хиба лишь дѣти; нема анѣ однои такъ великои якъ стопа дорослого чоловѣка.

Кôстки до совганя уживано черезъ цѣлй середнй вѣки ажь до 7 столѣтя. Тогди впавъ хтось на гадку, уживати замѣсть кости кусень залѣза, даючи єму за пôдставу дерево, припасоване точно до ноги. Отъ и була вже готова лыжва та позôстала такою ажь до 18 столѣтя. До привязуваня єи до ноги, придумано такій способъ: Зъ заду прибито кусень шкôрки, що обôймала цѣлый запятокъ и мала зъ обохъ бокôвъ по однôмъ кôльци мосяжнôмъ, черезъ котрй перетягавъ ся мотузокъ; на передѣ були зновъ зъ бокôвъ два ременцѣ такожь зъ кôльцями, а мотузокъ, перетягненый черезъ кôльця скручувавъ ся патычкомъ абы добре державъ. Въ Америцѣ придумано вôдтакъ до лыжвы зелѣзну пôдошву и ременцѣ до привязуваня а въ мѣстѣ Ґаліфаксѣ выдумано наконець въ шѣсдесяти рокахъ шрубу, котрою можна лыжву пришрубувати до чобота. Такимъ способомъ повстали рôзнй роды лыжвъ, якй маємо теперь. Зелѣзко пôдъ лыжвою мало змѣнило ся; надано єму лишь въ новѣйшихъ часахъ маленьке загнене на серединѣ, щобы на лыжвѣ можна легко обкрутити ся на однôмъ мѣсци.

Звычай совгати ся розôйшовъ ся въ Европѣ зъ Голяндіи, де єсть богато каналôвъ, що зимою замерзають и дають добру нагоду совгати ся. Годить ся тутъ ще згадати и про то, що въ Швеціи и Норвеґіи а вôдтакъ такожь въ пôвнôчнôй Америцѣ мають люде рôдъ дуже довгихъ ходакôвъ, котрй зъ заду и зъ переду выходять въ вузкй кôнцѣ и при помочи котрыхъ можна легко и скоро посувати ся по замерзшôмъ леду. Въ новѣйшихъ часахъ придумано ще и на лѣто лижвы и по декотрыхъ мѣстахъ якъ н. пр. въ Лондонѣ, Вѣдни устроєно умыснй домы „скетінґъ-рінґи“ до совганя ся на тыхъ лыжвахъ. Суть то лыжвы на колѣсцяхъ. Въ лыжвѣ, котра зроблена зъ дерева и привязуєсь ремѣнцями, суть пôдъ сподомъ широкй зелѣзнй колѣсцята, одно зъ заду а друге зъ переду. Земля до тыхъ лыжвъ мусить бути тверда и рôвна и длятого покрываєсь єи асфальтомъ.

Наконець треба ще де що згадати про саму назву лыжвъ. Здає ся намъ, що не зробимо великои похибки фільольоґічнои, коли скажемо, що наше слово лыжва нагадує дуже слово „лазити“: нѣмецку назву „Schlittschuh“ выводять вôдъ „Schrittschuh“ а по московски называють ся лыжвы — „коньки“, що очевидно нагадує походжене лыжвы вôдъ кôньскои кôстки.

Господарство, промыслъ и торговля.

Торгъ збôжемъ.

3 Падолиста	Львôвъ	Терно-пôль	Пôдволо-чиска	Ярославъ
Пшениця	10·—10 80	10·—10 75	9 75 11·—	10· —11·—
Жито	9·——9·50	8 90—9 40	9·——9 50	9 25—9·60
Ячмѣнь	6.——8 —	5·90—7 —	5·80—7·—	6·——6·50
Овесъ	6 50—7·10	6·35—6 80	6·——6·70	6·50—7·20
Горохъ	6 — 10·—	6·— 11·—	6·— 11·—	6·— 10·—
Выка	—·——·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Рѣпакъ	13.—14·50	13·—13.—	13·—13·25	13·—13·50
Хмель	55 —60 —	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Конюшина чер.	40 —46 —	40·—45· —	40·—45·—	40·—45·—
Конюшина бѣла	—·——·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Оковита	19·7020·50	—·——·—	—·——·—	—·——·—

Все за 100 кильо netto безъ мѣшка.

Оковита готова за 10.000 літр. пр. loco Львôвъ вôдъ 19·70 до 20·50 зл.

Жито пошукує ся.

Хмель вôдъ 55 — до 60·— за 56 кильо.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 3 падолиста. Є. Вел. Цѣсарь буде дня 11 с. м. принимати членôвъ вспôльныхъ делеґацій; угорскихъ о 12 год. а австрійскихъ о 1 год. — Є. Вел. Цѣсарь въ унiформѣ маршалка и зъ лентою ордера Спасителя зробивъ вчера візиту грецкôй родинѣ королевскôй и перебувъ у неи черезъ пôвъ години. Король грецкій въ уніформѣ австрійскôмъ и зъ лентою ордера св. Стефана вôдвѣвъ Єго Вел. Цѣсаря ажь до повоза и попращавъ ся зъ нимъ сердечно. Безпосередно потôмъ зложивъ король ревізиту.

Познань 3 падолиста. „Dzien. Pozn.“ доносить въ окремôмъ выданю о именованю прелата Стаблевского архіепископомъ познаньскимъ.

Кольонія 3 падолиста. „Köln. Ztg.“ доносить, що въ берлиньскихъ добре поинформованыхъ кругахъ суть того переконаня, що одноразовый выдатокъ на полѣпшене и доповнене матеріалу артілерійного, маючій вставити ся до найблизшого буджету державного, буде выносити 110 міліонôвъ. Покрыте наступить въ дорозѣ позички.

Берлинъ 3 падолиста. Köln. Ztg. урядова ґазета доносить, що нѣмецкій пос. въ Лондонѣ, Ґацфельдъ, дôставъ припоручене повѣдомити льорда Сальсберого, що Емінъ-паша, коли вступивъ въ кругъ анґлійскихъ интересôвъ въ Африцѣ, дѣлає противъ выразного розпоряджєня нѣмецкого правительства. Правительство не бере за то одвѣчальности на себе. Сальсбері подякувавъ за то повѣдомлене. Nat. Ztg. оголосила довѣрочне письмо Еміна-пашѣ, въ котрôмъ сказано, що вôнъ анѣ не хоче дôстати ся назадъ до Вадалаю, анѣ не має на гадцѣ врывати ся въ анґлійскій кругъ дѣланя, лишь хоче добити ся до Камеруну.

жавъ на цѣлôмъ тѣлѣ, а жѣнка тымчасомъ лагôдно заснула.

— Ну, прецѣ разъ! — сказавъ вôнъ.

Вôнъ пôднявъ ся поволи и перейшовъ ся на пальцяхъ по комнатѣ. Она була добре замкнена и тяжкй заслоны вкрывали вôкна и дверѣ. Вôдтакъ вернувъ назадъ до зелѣзнои печи и здоймивъ зъ неи зъ верха накрывку; густый чорный дымъ ставъ розходитись по комнатѣ и незадовго зовсѣмъ єи наповнивъ.

И нещасный сѣвъ собѣ зновъ на своѣмъ фотелю, розперъ ся на нѣмъ та розложивъ свои лахи на червонôмъ аксамітѣ украшенôмъ золотыми арабесками, и зовсѣмъ близько коло своєи жѣнки та встромивъ въ ню свои блуднй очи.

Може вôнъ роздумувавъ про жите, котре хотѣвъ добровôльно покинути? Дежь тамъ, вôнъ представлявъ собѣ въ дусѣ, якъ вытрѣщать очи властителѣ тои віллѣ, коли одного красного дня вернувъ до дому и знайдуть тутъ два закостенѣлй, поганй трупы. Тожъ то будуть злостити ся и страва вже не буде имъ смакувати въ сѣй приманчивôй сали, де въ склянной шафѣ свѣтило ся срѣбне начинє столове.

Вôнъ думавъ о тôмъ, якъ бы то вôнъ передъ ними звинявъ ся и якъ бы, здоймивши покôрно шапку, имъ сказавъ:

— Выбачте мои добрй паньство, коли чоловѣкъ хоче умерти, а немає того дома, що до того потреба, то мусить запозичити ся, хибажь нѣ? Мы вломили ся до вашои хаты, то правда, але лишь въ добрôмъ намѣреню увôльнити суспôльнôсть, котрôй про насъ байдуже, вôдъ двохъ непотрѣбныхъ сотворѣнь, котрыхъ вже самъ видъ немилый для такъ красного и богатого мѣста, де всѣ танцюють, грають, смѣють ся та веселять ся. Чомужь нема якои пропасти, въ котру бы всѣ люде, що не мають що ѣсти, могли кидати ся. Можна бы имъ последный разъ дати акои юшки, а вôдтакъ.... ге-гепъ! И бувъ бы конець. Спи, моя старенька, моя голубко! То наша послѣда нôчь!... Якажь ты була красна коли тобѣ було двацять лѣтъ! — Чи пригадуєшь ще собѣ?... То було на весну, якъ разъ цвили вишнѣ.... поля.... зелена мурава.... Ахъ, душу ся! Боже ты мôй добрый.... споглянь на насъ!....

Густый дымъ бухавъ и бухавъ зъ печи; окруживъ обохъ старенькихъ, котрй трохи харкотѣли а вôтакъ притихли; такъ заснули они на вѣки держачись за руки зъ отвертыми на пôвъ устами, якъ колибъ усмѣхались до ангелôвъ....

Вôдвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій

Зъ друкарнѣ Вл. Лозиньского пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.